

»Čakajta, da pridem bližje; od tukaj vaju preslabo vidim«, dé jima premeteni sokol in prileti bližje.

Vrani, nič hudega sluteči, ga mirno počakata. Poklicani razsodnik — ju sodi brez zaslišanja in pravi zasmehljivo: »Obe sta jednako črni, in obe morata poginiti«, ter tudi sodbo takoj izvrši: s krepkimi kremplji ju zagrabi, zadavi in razmesari.

Lucijan.

Jesenski ples.

Po cesti rajajo vetrovi,
Piskaje čez polje leté,
To ni predpustni ples norčavi,
Tako jesen po zemlji gré . .

Strahu cvetica obledeva,
Na vejah listje trepetá,
Vesela ptica v zraku sluti,
Da tožna zima bo prišla.

Z vetrovi listje bo plesalo
In vrtnice razsuti cvet —
Oh, to je divji ples jesenski,
Ki čez polje drvi jo spet!

Fanica Vovkova.

LISTJE IN CVETJE.

Iz mojega spisovnika.

(Priobčil Ant. Maier.)

6. Herbart Turjaški.

Poleg trga Turjak stoji grad, ki je lastnina Turjaških grofov. V tem gradu je živel pred več ko tristo leti Herbart Turjaški. Bil je hraber junak in branitelj naše domovine. Nekdaj je šel s svojimi vojaki v boj zoper Turka. Turška vojska je štela mnogo tisoč môž. Ti obstopijo Herbarta in peščico njegovih vojakov. Srdit boj se vname. Neki Turek pa odseka Herbartu glavo. Paša jo dá podmašiti ter jo pošlje turškemu sultanu. Turjačani so glavo junaškega Herbarta kupili za mnogo denarja od sultana. Hrani se še dandanes v Turjaškem gradu.

Kdo vé:

26. Zakaj se rastline vedno zasukavajo proti luči?

27. Zakaj tako močno poka kostanj, bob itd., če se začne peči v žrjavici ali drugi pekočini?
28. Zakaj premnogi ne spolnjujejo svojih dobrih sklepov?

Uganka.

Trda sem od zunaj,
Znotraj mehka bolj,
Polna kljuk in kljukic,
Črt in pik sem zgolj.
Kdor z menoj občuje,
Prav mu pride to:
Dar premnogi hranim
Za srcé, glavo!

—n—

(Odgonetka uganke v prihodnjem listu.)

Nove knjige in listi.

Knjižnica za mladino izdaje A. Gabršček:
XV. snopič: Zeleni listi. Kratke povesti za otroke, stare šest do deset let. Po Francu

Wiedemanu poslovenil Anton Brezovnik. Cena 25 kr. Vse te povesti so lepe in namenu primerne; posebno pa mi je všeč 1. »Kako se je Francek spravljal spat« in pa 20. »Božično darilo«. — XVI. snopič: Antona Martina Slo m š e k a »Zbrani spisi za mladino«. III. Basni, prilike in pripovedke za nižjo in srednjo stopinjo. Cena kart. 25 kr. — Vemo, da Slo m š k a ni treba šele priporočati, vendar smemo omeniti, da njegova prozajična dela bodo še bolj ugajala naši mladini, ker proza se pri nas ni spremenila v toliko, kakor pesništvo. Ne moremo se pa zlagati z novim nazorom o spoštljivem »onikanju« neprisotnih oseb, ki ga hoče izdajateljstvo popolnoma odpraviti iz mladinskega slovstva. Ménimo, da bi bilo najprimernejše, ako se mladinski pisatelji zjedini v nasvetu, ki ga daje »Koledar katol. tiskovnega društva v Ljubljani«: »Sploh onikati, kadar govorimo o častitljivih osebah, n. pr. o papežu, cesarju, duhovnikih, stariših, učiteljih i. t. d. ne kaže, ker bi bil zlog preokoren; opuščajmo toraj onikanje, kadar govorimo o takih osebah iz preteklih časov, ki niso naši neposredni predniki, z nami ne v tesni zvezi; kadar pa govori otrok o svojih stariših, svojih učiteljih, o sedanjem papežu, cesarju i. t. d., naj se vselej izrazi: »Mati so rekli, g. katehet so mi naročili, g. učitelj so ukazali i. t. d.« Nasprotno ravnanje imenuje naravnost socijalizem v mladinskem slovstvu.

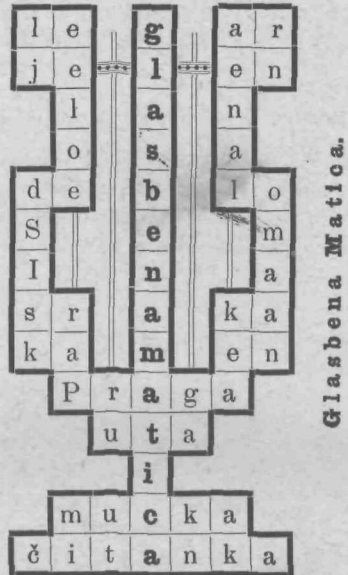
XVII. in XVIII. snopič: Tatarji na Moravskem ali Bog ne zapusti svojih služabnikov. Češki spisal Jos. Ehrenberger, poslovenil S. G. ml. — Gozdne cvetke ali štiri povesti in tri krajše razprave. Spisal Tone iz Gošče. Cena kart. 50 kr. — Prav dobro berilo (prva daljša povest za bolj odraslo mladino, ker za nežne otroke so nekateri prizori prestrašni).

XIX. snopič: Slavoj in Ljudmila. Milosrčna brat in sestra. Zbirka kratkočasnih in poučnih pogovorov o živalih I. del. Cena kart. 25 kr. — Ta knjižica ima prelepi namen, v detinskem srcu buditi usmiljenost do živalij. Vendar se mi zdi, da je semtertja nekoliko pretirano. Vsekako pa ni prav, da se je vsprejel v tako detinsko-nežno knjižico tudi podrobni opis »borba z biki«. Po naši misli doseže opisovanje nasprotni namen. Tudi je tako berilo zato neprimerno, ker otroka vse preveč razburi.

XX. snopič: Bogdanova mlada leta. Svojim prijateljskom napisal Ludovik Črnej. Cena 25 kr. — Jako prikupna knjižica, kakor jih imamo dosedaj še malo za prvence. Vrtičevim čitateljem že dobro znani pisatelj in pesnik zná kaj spretno zajemati iz otroškega življenja in mišljenja. (Stavek: »Otrok je bilo štiri in pravičen. Ono drugo ime za »žrebec« nam tudi ne ugaja, ker je menda malokje znano v tem pomenu).

XXI. snopič: Pisanice. Slovenski mladini spisal E. Gangl. Cena 25 kr. — Tudi tega vrlega pesnika poznajo že »Vrtčevi« čitatelji, četudi z drugim imenom. Ne dvomimo, da bo naša mladina vesela takih »pisanic; nekaj — zlasti pripovedovalnih — je za take čitatelje prav klasično ubranih. (Pesmica: »Pridi!« ni primerna za tako zbirko).

Rešitev naloge v 10. številki:

Prav so jo rešili: Silvester Fr., gimnazijec v Ljubljani; Rus Pavlina, učit. kand. v Ljubljani; Zorko Franjo, tretješolec v Ljubljani; Versec Vera v Sevnici; Fatur Ivanko na Rakeku; Zenovich Virginija in Ema pri svetem Nikolaju poleg Oružja; Kunst Lavoslava, učenka na Polzeli; Zanier Olga, učenka v St. Pavlu (Štiroko); Jančar Mar., učenka II. razr. slov. mešč. šole pri gg. uršulinkah v Ljubljani; Rajh Alojzij, dijak v Mariboru; Šmajš Jerica, Rudl Liza, Rovšnik Ivana. Vovšek Micika, Kok Ter., Čuk Liza, Praprotnik Nežica, Rössner Malči, Vrankovič Ivanka, Kompost Marija, Šporn Julijana, Klančnik Mica, Steblevnik Neža, Pirc Apolonija, učenke v Braslovčah; Vodopivec Olga, učiteljica v St. Andražu pri Gorici; Novak Pavla v Idriji; Kunej Alojzija, Petan Mar., Škerbec Mar., Črnojoj Jozefa, Zupan Mar., učenke v Podsredi; Osana Tinica in Milka, učenki pri sv. Duhu nad Krškim; Cof Ivan, dijak IV. gimn. razr. v Kranju; Jožetov Ivanko v Bočni; Rant Mini, poštna uprav. na Dobrovi; Dostal Adolf, učenec III. razr., Tomec Valentin, prvošolec v Ljubljani; Korent Antonija in Jurij, učenca v Zalcu; Šlamberger Tonček, gimnazijec v Mariboru; Šlamberger Inka v Ljutomeru; Dolinar Josip, Hacin Josip, Kralj Alojzij, Kurent Alojzij, Sever Maks, četrtošolci v Ljubljani; učenici II. razr. na Rakeku; Sušnik Ant., petošolec v Ljubljani; Knez Cirilika na Dobovec pod Krmom; Grehar Anka, Grum Franciška, Končina Dragotina, Pasquotti Rezika, Rant Slavka, Tekave Alojzija, učenke Lichtenthurnevega zavoda v Ljubljani; Jugovic Franja, nadučiteljica v Kranju; Kobal Ferd. v Idriji; Blagane Ivan in Bezeljak Ivan, prvošolci v Ljubljani; Bark Gustav, učenec IV. gimn. razreda v Novem mestu; Vabič Štefka in Fanika v Zalcu; Bidovec Fr., dijak v Kranju; Kramar Ant., mizar v Mateni; Nidorfer Lenika v Klojah pri Zalcu; Hacin Mar., Kopic Helena, Koprivnik Mar., Pavlič Marijana, učenke III. razr., Bolha Fr., učenec III. razr. v Cerkljah; Potočnik Zalka v Sori; Wohinz Karol, učenec v Kresnicah.

„Vrtec“ izhaja 1. dne vsacega meseca in stoji s prilogo vred za vse leto 2 glđ. 60 kr., za pol leta 1 glđ. 30 kr. — Uredništvo in upravnništvo sv. Petra cesta št. 76, v Ljubljani.

Izdajatelj, založnik in urednik Ant. Kržiš. — Natisnila Katoliška Tiskarna v Ljubljani.